

URTE BARRIARI AGUR, ITXARONPENTSU BAINA NEGARREZ

Egutegiaren azkenengo orria, egutegiaren leenengo orria, urte barria, baina benetan barria?

Sasoi onek bakoitzarentzat esanai desberdina dauka: Urneen zoriotasuna Olentzero edo Erregeen etorrearen aurrean, enpresen ernaitzen neurketa eta aurrekontuen prestakuntza, Eleizaren ospakizunik garrantzitsuenetarikoak, erosketen zorarena, gazteen opor luzeak eta nagusien laburrak, janari gozoen betekadak...

Baina arlo batzuetan urte aldaketak ez dino ezer. Irakaskuntzan, adibidez, geldione bat, besterik ez da, oraindino ez da ikasturtearen erdia ere eldu eta. Eskuntzan urteak Ekainean, edo obeto esanda. Irailean asten eta arnaitzen dira.

* ..

Dana dala, oiturak besterik ez bada ere, zorionak eta urte barri ona ernoteko sasoi danez, (naiz eta nire aldetik orretarako urteko egun guztiak baliogarriak diran), nire aldetik ere irakurle, ZORIONAK ETA URTE BARRI ONA IZAN DAIZULA.

Baina (zergaitik gauza eta asmo barrien aurrean beti agertu bear "baina"-ren bat? bizkaiera zaleak badaukagu urduri eta larri egoteko arrazoirik.

Gure etorkizuna zeozertan badago, urneengan dago, eta batez ere onek erabiliko daben izkuntzan. Eta geiago sakonduz, urne oneei erakustsiko jaken euskalkian.

Orixe dogu adarretatik oratu bear dogun zenena! Asmo eta gogoei begiratu bearrean, datuak ikusi bear doguz. Eta datuak oneexek dira (artu eizu muku-zapia rnalakoak sikatzeko): Bizkaian, bizkaieraz erakasten daben eskolak ez dira OGEL-ra eltzen. Ondo irakurri dozu, OGEL. Orretatik iru Bilbon dagoz, beste iru Berneon eta beste orrenbeste Zornotza aldean. Beste guztiak an-or-emen sakabanatuta (Ondarru, Markina, Leioa...).

Datuotarik ondorio interesgarriak atara leitekez gainera. Naiko arrigarria da Bilbo inguru erdaldun bat izanik, iru ikastola aurkitzea bizkaieraz emoten dabenak, eztabaidagarriagoa izan leitekela izkuntz eredu, batuera edo bizkaiera, aukeratzeko ordua.

Azken hatean, euskerarik ez dagoan inguruan, zeozer sartu bearren larrituasunak eta komunikabideak eta "rmodak" daukan garrantzia ikusirik eztabaidagarriagoa egiten dau eredu bat edo beste aukeratzeko.

Datua oraindik arrigarriagoa biurtzeko zera esan bear da: Iru ikastolotatik bi Txurdinagan dagozala kokatuta, Bilboko ingururik erdaldunetarikoa, eta izan ere ez dirala edozelango ikastetxeak, ikastolen rnunduan ondo irabazitako ospea daukienak baino, bai ikasketa rmailagaitik bai emoten dan irakaskintza rnotagaitik.

Ikastola onek txiki-txikitatik asita Unibertsitaterainoko ikasketak eskeintzen dabez gainera. Bata Begoñazpi Ikastolea da eta beste Kirikiño.

g * *

Baina zer gertatzen da inguru euskaldunetan?

Gauza arrigarriagoa oraindino. Adibidez Mungian orain arte bizkaiera eskeintzen dauan eskolea, ezkuntza ikuskaritzak orrela aolkatuta, erri-eskolea edo "eskola publikoa" deritxona da. Kontutan izan bear da eskola onetara umeak bialtzen dabezan gurasorik geienak kanpotarrak dirala edo kanpoko jatorria daukela.

Ostera betiko ikastoleak, guraso eta umerik geienak ingurukoak izanik, batueraz emoten dau. Ingurua dinoadanean, Meñaka, Garniz, Fruiz, Fika, eta antzerako erri euskaldunei buruz berba egiten nago.

Baserri ingurunea, bizkaiera here osotasunean gordetzen dan lekua (orretan badauka zer esanik Martin Olazar, gurre zuzendariak, eginda dauka inguruko euskerari buruzko ikerketa bat eta)-

Nire ustez, ez gurasoak bakarrik, Adnministrazioak eta batez ere Kulturra eta Hezkuntza Sailek badauke zer-esana arlo onetan.

Baina leenengo eta bein gurasoek, semeak eurenak dira eta.

Ez dira konturatzen ze euskera erabiltzen daben euren serneak eurekaz berba egitean? Ala oraindino ulertzen ez dana da onena? (Ez dakit zer esan dauan baina ze ondo egin dauan berba!).

Ze euskera egiten da Igorre, Arantzazu, Bakio, Elorrio, Gemika edo Lekeitioko etxeetan esate baterako? Eta zer irakasten da erriotako eskola eta ikastoletan?

Benetan negargarria, batez ere kontutan izaten badogu eskolea etxeko ezkuntzaren luzapen bat besterik ez dala. Beraz etxekoa oinarria bada eta eskolakoa zutabea, ez dot uste etxe on ondo eginda dagoanik biak ez badagoz alkarri ondo lotuta.

Nik ez dakit inguru orreetako ikastolek egin daben ausnarketarik, baina ikastoletan egiten dan bizkaiera akademikoa eta etxekoa ezberdinak izateak irakasleen artean zer pentsatu ernon badau, zer ez ete da batuera eta etxeko bizkaiera kontrajartzen dan lekuetan?

Beste aide batetik administrazioak ere zer-esana daukala aipatu dot. Erri-eskolak edo "eskola publikoak" here ardurapean dagoz, baina ez orreek bakarrik, iaztik ainbat ikastola ere here ardurapean jarri dira.

Lege barriekin eskola bakoitzak erabaki bear dau artu gura dauan bidea, baina here ardurea daukan erakundeak ere zeozer esan bear-ko leukela uste dot.

Dana dala eskolen bidea aukeratzeko orduan gurasoek ere badauke zer-esana. Ez daigun aaztu eskolen norabidea Eskola Kontseiluak erabakitzen dauala, eta or ezkuntz komunitateko partaide guztiaz dagoz ordezkatuta, irakasleak, ikasleak, ikastolaren jabeak (Administrazioa, Eleiza...) eta gurasoak eurak ere. Eta zeresanik ez dago ikastetea kooperatiba bat dan kasuetan.

Onaino izkuntz eredu aukeratzeari buruzko datu batzuk.

Baina arazoa oraindik larriagoa izan letieke bizkaieraz ernoten daben ikastolen bearrirenak ikusita eta batez ere ornitzeko daukan arazo eta zailtasunak.

Baina negarrak obeto apurka-apurka eta on beste baterako itziko dot. Bitartean eta urtea asita dagoanez, barriro URTE BARRI ON ETA ZORIONAK. Eta ez larritu, azken batean itxaropena galtzen dan azkenengo gauza da, bizia itxaropena baino leenago galtzen da eta.

ENRIKE ITXASALDE